

TANÁRI MA

A ZÁRÓVIZSGA NEVELÉSTUDOMÁNY ÉS PSZICHOLÓGIA TEMATIKÁJA

1. Iskola és társadalmi környezet (iskola a változó időben; a társadalom elvárásainak változása, különös tekintettel a rendszerváltozás utáni korszakra: iskolaszervezet; tartalmi reform; vizsgarendszer; iskola az információs társadalomban; szocializációs színterek) . (Ir: 11, 15, 16, 26, 42)
2. Az iskolarendszer szerkezete és az iskola szervezete (az iskola társadalmi funkciói; iskolavezetés, intézményi légkör; szervezeti szabályozás: SZMSZ, házirend; az iskolai csoportok sajátosságai). (Ir.: 11, 16, 27, 33)
3. Szabályozás a tanügyben: szintek és szabályozási dokumentumok (törvények, miniszteri rendelet, központi tanterv [NAT(ok), kerettantervek, kétszintű érettségi vizsga]; helyi tanterv, iskolai pedagógiai program; a tematikus tervezés és pedagógiai értékei, tanmenet, óravázlat). A tantervtől a módszerig: tantervi célok → tantárgyi tartalmak → tantervi követelmények. (Ir.: 1, 15,)
4. A tanulás és a tanítás értelmezésének történeti alapformái (a konstruktivista tanulásfelfogás és történeti előzményei; kognitív pedagógia és kognitív pszichológia). (Ir.: 1, 19, 31)
5. Tanulási környezetek (a tanulási környezetek szervezésének alapformái: tradicionális, konstruktivista, komplementer, problémaközpontú; az elektronikus tanulási környezet és annak módszertani kérdései; fejlődésemleletek és tanulás; tanulási zavarok és elhárításuk lehetőségei). (Ir.: 1, 12, 13, 23)
6. Tanulási környezet és „rejtett tanterv; a reflektív tanári habitus és fejlesztésének lehetőségei; az infokommunikációs eszközök iskolai funkciói. (Ir.:1, 34, 38)
7. A tudás mibenlétére, szerveződésére vonatkozó tudományos felismerések és a tudás fejlesztésének lehetőségei (idegélettani sajátosságok: jobb és bal félteke; megismerés és érzélem; „hozott” tudás vs. iskolai tudás). (Ir.: 1, 20, 24, 40)
8. Az iskolai teljesítmény kulturális, társadalmi, pedagógiai és pszichológiai összefüggései (iskolai pályafutás és családi háttér: igény szint, korlátozott és kidolgozott nyelvi kód; a tudás mint kulturális tőke; szociális kompetencia, érzelmi intelligencia) . (Ir.: 11, 25, 29, 40, 43)
9. A pedagógiai kultúra kulcselemei a tanításban (aktivizálás, motiválás, differenciálás, értékelési kultúra; a transzformáció problematikája; a tanár humán erőforrásai: személyiségjellemzők, kommunikációs képességek). (Ir.: 1, 9, 11, 21, 22)
10. A tanulás közvetlen és közvetett irányításának pedagógiája és pszichológiája (eszközhasználat, munkaszervezés, idő- és térszervezés; irányítási technikák, én-üzenetek és a vereségmentes módszer). (Ir.: 1, 6, 10, 29, 31)
11. Az osztályszintű értékelés elmélete, formái és eszközei (diagnosztikus, formatív, szummatív; pontozás, osztályozás, feladattípusok, feladatlapkészítés; szóbeli teljesítmények és a projekt munka értékelése; torzítások a teljesítményértékelésben). (Ir.: 13, 14, 22, 40)
12. Speciális bánásmódot igénylő csoportok az iskolában (nehezen nevelhetőség, felzárkóztatás és tehetség gondozás; integrált nevelés, cigánytanulók, bevándorló közegekből érkezők: interkulturális nevelés és multikulturális társadalom) (Ir.: 5, 7, 18, 32, 39, 41)

Tankönyv

- Didaktika szöveggyűjtemény (2006) Szabó László Tamás szerk.. Kossuth Egyetemi Kiadó (PallasDebrecina 2.) (Harmadik, átdolgozott kiadás)
- Szabó László Tamás (2010): Bevezetés a tanári mesterségbe. DE Egyetemi Kiadó (PallasDebrecina 19.)

Ajánlott szakirodalom

- Ádám György – Pataki Ferenc (1995): Műveltségkép és iskola: vita a tudomány és az iskola Műveltségképének viszonyáról. In: Új Ped. Szle. 1995/11.
- Bacscai Katinka (2015): Iskolák a társadalom peremén. Szeged: Belvedere Meridionale.
- Balogh László (2006): Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban. Urbis K.
- Balogh László (2004): Iskolai tehetségfejlesztés. Kossuth Egyetemi Kiadó.
- Báthory Zoltán (1992): Tanulók, iskolák – különbségek. Tankönyvkiadó.
- Bóta Margit szerk. (1994): Iskolai mentálhigiéné–Szöveggyűjtemény. KLTE, Debrecen.
- Buda Béla (2003): Az iskolai nevelés – a lélek védelmében. Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Buda Béla (1986): A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Tankönyvkiadó.
- Deli Éva – Buda Mariann (2008): Tanulástanítás. Dinasztia K.
- Didaktika: elméleti alapok a tanítás tanulásához (é.n.): Szerk.: Falus Iván, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Csapó Benő (2003): A pedagógiai értékeléstől a tanítás módszereinek megújításáig: diagnózis és terápia. In: Új Ped. Szle. 2003/3.
- Educatio 1994/3: Tanterv (Ballér Endre, Szebenyi Péter tanulmánya, valamint a Dokumentum c. fejezet)
- Educatio 1996/2.: Iskolaszervezet (Kozma Tamás, Liskó Ilona tanulmánya)
- Educatio 1997/4: Internet (Buda Mariann, Csánky Lajos, Nyíri Kristóf, Z. Karvalics László tanulmánya)
- Educatio 1999/2: Cigányok (Forray R. Katalin tanulmánya)
- Falus Iván (2001): Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében. In: Tanulmányok a neveléstudomány köréből (Szerk.: Báthory Zoltán és Falus Iván). Osiris.
- Falus Iván szerk.: (2007): A tanárrá válás folyamata. Gondolat.
- Halász Gábor (2002): Hazai és nemzetközi törekvések az iskolai értékelés rendszerében. In: Új Ped. Szle. 2002/2.
- Horváth Zsuzsanna (2002): Reflexiók a tanórai értékelésről. In: Új Ped. Szle. 2002/2. (a)Jelentés a magyar közoktatásról c. sorozat kötetei
- Komenczi Bertalan (2009): Elektronikus tanulási környezetek. Gondolat. (Kognitív szeminárium)
- Korom Erzsébet (2005): Fogalmi fejlődés és fogalmi váltás. Műszaki K.
- Kozma Tamás (2001): Bevezetés a nevelésszociológiába (Hatodik, átdolgozott kiadás)
- Kozma Tamás (2004): Oktatás és társadalom. Kossuth Egyetemi Kiadó.
- Léggör–közérzet–tanulás: iskolák belső világa (2005) Buda Mariann szerk. DE Neveléstudományi Tanszék.
- Nagy Mária (1999): Tanári munka és minőség. Educatio 1999/3.
- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris.
- Pedagógia és hermeneutika (2001) (Szerk.: Buda András) Kossuth Egyetemi Kiadó (PallasDebrecina 10.)
- A pedagógusok pedagógiája (2001): Szerk.: Golnhofer Erzsébet – Nahalka István, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Pető Ildikó (2003): Inklúzió a nevelésben. Iskolakultúra, 2003/10. 3–12. p.
- Pusztai Gabriella (2009): A társadalmi tőke és az iskola. Budapest: Új Mandátum Kiadó

- Sovány István (2002): A multimédia alkalmazása az oktatásban. OKKER.
- Szabó László Tamás (1994): Kisebbségek európai oktatási rendszerekben: kihívás és válaszkísérletek. Új Ped. Szle.1994/11. 94–101. p.
- Szabó László Tamás (1990): Menekülés és iskolai beilleszkedés: támpontok egy jelenség interkulturális szempontú vizsgálatához. OI. 16 p. (Kutatás közben)
- Szabó László Tamás szerk. (1993): Migráció és oktatás: kultúraközi és modernizációs szempontok a bevándorlás jelenségének értelmezésében. OI. 49 p. (Kutatás közben 191.)
- Szabó László Tamás (2009): A tanár visszanéz: Neveléstudomány–Iskola–Pedagógia. ÚMK. 188 p.
- Torgyik Judit (2005): Fejezetek a multikulturális nevelésből. Eötvös K.
- Tóth László (2000): Pszichológia a tanításban. Debrecen, Pedellus Tankönyvkiadó.
- Tóth László (2015): Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése Debreceni Egyetemi Kiadó, ISBN 978 963 473 871 810.
- Tusa Cecília (2003): A multikulturális nevelés létjogosultsága és szükségessége az Európai Unióban. Új Ped. Szle. 2003/11. 4–14. p.
- V. Gönczi Ibolya szerk. (2006): Drogmegelőzés – Szöveggyűjtemény. (PallasDebrecina 18.)
- Varga Aranka (szerk.) (2015): A nevelésszociológia alapjai. Pécs: PTE-Wlislocki Henrik Szakkollégium

Utolsó módosítás: 2016. december